

Vergaderjaar 1989–1990

20 585

Raamwet adviesraden buitenlands, ontwikkelingssamenwerkings- en defensiebeleid

Nr. 9

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG

Ontvangen 26 juli 1990

In deze nota naar aanleiding van het eindverslag gaan de ondergetekenden in op de opmerkingen en nadere vragen die door de leden van de C.D.A.-, P.v.d.A.- en V.V.D.-fracties aan de orde zijn gesteld in de vaste Commissies voor buitenlandse zaken, voor ontwikkelingssamenwerking en voor defensie.

Naar aanleiding van de vraag van de leden van de V.V.D.-fractie of het terugdringen van het aantal adviesraden in de desbetreffende sector van zes naar vijf bevredigend kan worden genoemd, merken de ondergetekenden op dat er op het gebied van het buitenlands, ontwikkelingssamenwerkings- en defensiebeleid geen terugdringing van het aantal adviesraden heeft plaatsgevonden. Blijkens artikel 12 van het wetsvoorstel en paragraaf 2 van de memorie van toelichting betreffende de evaluatie van de bestaande externe adviesorganen op de hiervoor bedoelde beleidsterreinen blijft het aantal adviesraden in deze sector beperkt tot zes. Wij merken op dat het terugdringen van het aantal externe adviesorganen weliswaar een belangrijke doelstelling van de sanering was, doch niet de enige doelstelling. Het gaat er uiteindelijk om dat het stelsel van externe adviesorganen dat de centrale overheid ter beschikking staat, op een adequate wijze kan bijdragen aan de beleidsvorming, voldoende doorzichtig is en onderling voldoende samenhang vertoont. Per sector bestaat een groot verschil in aantal adviesorganen. Opheffing van adviesorganen heeft met name plaats gevonden in die sectoren, waarin een disproportioneel groot aantal adviesorganen bestond of waar de adviesorganen onderling te weinig samenhang vertoonden. In dit verband wordt erop gewezen dat, gezien het brede beleidsterrein dat de onderhavige sector bestrijkt, het aantal van zes (en niet vijf zoals wordt verondersteld) adviesorganen niet te groot te noemen is. In antwoord op de vraag hoe dit zich verhoudt tot de resultaten in andere sectoren, verwijzen de ondergetekenden naar de tweejaarlijkse rapportages over de ontwikkelingen in het bestand van externe adviesorganen in de periode 1983–1988, die aan de Tweede Kamer der Staten Generaal zijn gezonden (vgl. Kamerstukken II, 1985–1986, 17 966, nr. 7 en de brief van de Minister van Binnenlandse Zaken van 14 maart 1989, nr. CW 88/58/U8). Op korte termijn zal de

rapportage over de periode 1988–1990 aan de Tweede Kamer worden aangeboden.

De leden van de P.v.d.A.-fractie stelden er prijs op dat per adviesraad zou worden beargumenteerd om welke reden wordt afgeweken van het streven naar een redelijk evenwichtige vertegenwoordiging vanuit de samenleving. De ondergetekenden menen dat in de memorie van antwoord (vgl. Kamerstukken II, 1989–1990, 20 585, nr. 7, met name de bijlage) reeds in voldoende mate is ingegaan op de samenstelling van alle in artikel 12 van het wetsvoorstel genoemde adviesraden en dat kan worden gesproken van een redelijke evenwichtige vertegenwoordiging vanuit de samenleving. Ter aanvulling kan worden medegedeeld dat ook de samenstelling van de ACM geschiedt uit verschillende maatschappelijke geledingen (bv. werkgevers, werknemers, kerken, rechterlijke macht, ontwikkelingssamenwerking en vrouwenbeweging).

De leden van de P.v.d.A.-fractie gingen nader in op de huns inziens wenselijke ruimere formulering terzake van adviesaanvragen vanwege de Tweede Kamer. Daarover merken wij het volgende op. In de parlementaire discussies over de rapporten van de Commissie-Van der Ploeg is de vraag van een rechtstreekse adviesrelatie tussen regeringsadviesorganen en het parlement uitvoerig aan de orde geweest. Het toenmalige kabinet heeft zich bij die gelegenheid uitdrukkelijk uitgesproken tegen de motie-Patijn, waarin heel in het algemeen om een dergelijke rechtstreekse adviesrelatie werd gevraagd (Kamerstukken II, 17 353, nr. 11). De bezwaren die in die discussie tegen het openen van een rechtstreekse adviesrelatie naar het parlement werden aangedragen, zijn staatsrechtelijk en praktisch van aard.

De Minister van Binnenlandse Zaken heeft naar aanleiding van bij de mondelinge behandeling van Hoofdstuk III van de Rijksbegroting (Algemene Zaken) voor het dienstjaar 1990 door mevrouw Kalsbeek-Jasperse gestelde vragen over uitbreiding van adviesbevoegdheden van regeringsadviesorganen ten behoeve van de Staten-Generaal, aan de Tweede Kamer een schrijven over dat onderwerp gericht (brief van 7 februari 1990, kenmerk CW 90/15/U1). In deze brief wordt ingegaan op de mogelijkheden die reeds nu bestaan voor regeringsadviesorganen de Staten-Generaal te adviseren en door de Staten-Generaal gehoord te worden. Wij willen dan ook niet afwijken van de tot nog toe door het kabinet op dit punt gevolgde lijn. Wel zijn wij bereid in concrete gevallen zorgvuldig na te gaan of op enigerlei wijze tegemoet kan worden gekomen aan wensen van de Tweede Kamer op het terrein van de advisering.

Met de leden van de P.v.d.A.-fractie zijn de ondergetekenden van mening dat – om het werk van de adviesraden recht te doen en hun ruimte voor zelfstandig opereren te benadrukken – het wenselijk is dat de regering in beginsel op ongevraagde adviezen zal reageren, zodat de Tweede Kamer hier van ook kennis kan nemen, zonder dit wettelijk voor te willen schrijven.

Naar aanleiding van de vraag van de leden van de P.v.d.A.-fractie over de positie van de secretaris van de ACM in relatie tot de Minister van Buitenlandse Zaken, merken de ondergetekenden op dat – in tegenstelling tot hetgeen abusievelijk is vermeld in de bijlage onder 2 van de memorie van antwoord – de secretaris van de ACM voor de uitoefening van zijn functie uitsluitend verantwoordelijk is verschuldigd aan de ACM, en niet aan de Minister van Buitenlandse Zaken.

Naar aanleiding van de opmerking van de leden van de C.D.A.-fractie over de op één na laatste volzin van onderdeel zeven van de memorie van toelichting bevestigen wij dat artikel 11, tweede lid, van toepassing is ten aanzien van adviezen als bedoeld in artikel 3, tweede lid. Ten

onrechte wekt de bedoelde volzin een andere indruk, zoals de C.D.A.-fractieleden reeds in het voorlopig verslag signaleerden.

In antwoord op het verzoek van de leden van de P.v.d.A.-fractie om het AMP-budget nader te onderbouwen volgt hierna een overzicht van het budget voor 1989. Dit bedroeg f 328 000,-- en omvatte de volgende posten:

- f 160 000 t.b.v. externe advisering;
- f 94 000 honorarium voorzitter en personeelskosten secretaresse;
- f 32 000 reis- en verblijfskosten;
- f 38 000 congreskosten;
- f 4 000 bureaustkosten e.d.

De personeelskosten van de secretaris van de AMP en een medewerkster worden om formatietechnische redenen niet opgenomen in het AMP-budget. Niettemin omvat dit budget, anders dan is gesteld in de bijlage bij de memorie van antwoord, blijkens bovenstaand overzicht nog wel enige personeelskosten.

De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen of het overweging zou verdienen om in het wetsvoorstel alsnog een bepaling op te nemen die de criteria voor (in)directe subsidiëring van de kosten van de adviesraden zou vastleggen. De ondergetekenden achten het moeilijk om algemene criteria te geven voor de naar hun aard zo uiteenlopende adviesraden. Aangezien voor de eventuele kosten van de adviesraden afzonderlijke begrotingsposten zijn gereserveerd (vgl. Aanwijzing 9.3 inzake externe adviesorganen; besluit van de minister-president van 11 maart 1987, Stcrt. 67), is gewaarborgd dat het parlement hierbij telkenmale is betrokken.

Naar aanleiding van het verzoek van de Vaste Commissies om in artikel 2, tweede en derde lid, de term «termijn van instelling» te wijzigen in «periode van werkzaamheid» wordt opgemerkt dat de in het wetsvoorstel opgenomen term in lijn is met de Aanwijzingen inzake externe adviesorganen. De ondergetekenden geven er de voorkeur aan het wetsvoorstel op dit punt ongewijzigd te laten.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H. van den Broek

De Minister voor Ontwikkelingssamenwerking,
J. P. Pronk

De Minister van Defensie,
A. L. ter Beek

De Minister van Economische Zaken,
J. E. Andriessen